

KONFERENSSI LIITTYMISESTÄ
EUROOPAN UNIONIIN
– ALBANIA –

Bryssel, 12. syyskuuta 2025
(OR. en)

AD 15/25

LIMITE

CONF-ALB 12

LIITTYMISTÄ KOSKEVA ASIAKIRJA

Asia: EUROOPAN UNIONIN YHTEINEN KANTA

- Temaattinen kokonaisuus 4: Vihreä toimintaohjelma ja kestävät yhteydet

EUROOPAN UNIONIN YHTEINEN KANTA

(Albanian neuvottelukannan AD 10/25 CONF-ALB 9 pohjalta)

Temaattinen neuvottelukokonaisuus: 4

Vihreä toimintaohjelma ja kestävät yhteydet

Mukaan lukien seuraavat luvut: 14 – Liikennepolitiikka, 15 – Energia, 21 – Euroopan laajuiset verkot, 27 – Ympäristö ja ilmastonmuutos

Tämä Euroopan unionin kanta on muodostettu Albanian liittymiskonferenssia koskevan Euroopan unionin yleisen kannan (AD 5/22 CONF-ALB 2) perusteella ja erityisesti seuraavia liittymiskonferenssissa hyväksytyjä neuvotteluperiaatteita noudattaen:

- Albanian tai EU:n jostakin neuvotteluluvusta aiemmin esittämä näkemys ei vaikuta muista luvuista mahdollisesti muodostettavaan kantaan;
- neuvottelujen kuluessa eri luvuista aikaansaatuja sopimuksia, edes osittaisia sopimuksia, ei voida katsoa lopullisiksi ennen kuin kaikista luvuista on päästy kokonaisratkaisuun;

sekä neuvottelukehyksen 2, 3, 5, 10, 16, 23, 26, 31, 38, 45, 46, 47 ja 48 kohdassa esitettyjä vaatimuksia noudattaen.

EU kannustaa Albaniaa jatkamaan lainsäädäntönsä mukauttamista EU:n säännöstöön sekä sen tehokasta täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa ja yleensäkin kehittämään jo ennen liittymistä politiikkoja ja välineitä, jotka vastaavat mahdollisimman tarkasti EU:n politiikkoja ja välineitä.

EU panee merkille, että Albania hyväksyy kannassaan AD 10/25 CONF-ALB 9 temaattista kokonaisuutta 4 koskevan EU:n säännösten sellaisena kuin se oli voimassa 16. kesäkuuta 2025 ja ilmoittaa voivansa panna sen täytäntöön siihen päivään mennessä, jona se liittyy Euroopan unioniin, lukuun ottamatta lukua 27, jonka osalta se on pyytänyt ilmanlaatua, veden laatua, jätehuoltoa, kemikaaleja, teollisuuden aiheuttamaa saastumista ja riskienhallintaa teollisuudessa koskevia siirtymätoimenpiteitä.

Yleisenä vastauksena Albanian siirtymätoimenpiteitä koskeviin pyyntöihin EU muistuttaa yleisestä neuvottelukannastaan, jonka mukaan siirtymätoimenpiteet ovat poikkeuksellisia ja soveltamisajaltaan ja -alaltaan rajattuja, ja niihin on liityttävä suunnitelma EU:n säännösten soveltamista koskevista selvästi määritellyistä vaiheista. Ne eivät saa aiheuttaa muutoksia EU:n sääntöihin tai politiikkoihin eivätkä häiritä niiden asianmukaista toimintaa tai johtaa kilpailun merkittävään vääristymiseen. EU panee merkille, että Albania aikoo hyväksyä direktiivi-/asetuskohtaisia täytäntöönpanosuunnitelmia erottamattomana osana Albanian neuvottelukantaa, ja korostaa tämän olevan ennakkoodellytys siirtymäkausien jatkokäsittelylle, etenkin jatkuvien, yksityiskohtaisten ja budjetoitujen suunnitelmien toimittamiseksi lainsäädännön mukauttamiseksi kyseisiin direktiiveihin/asetuksiin. Jotta pyyntöjen sisältöä voidaan tarkastella, EU korostaa, että Albanian on tärkeää toimittaa direktiivi-/asetuskohtaiset täytäntöönpanosuunnitelmat neuvottelujen alkuvaiheessa ja sisällyttää niihin kaikki jäljempänä esitetyt seikat.

Näiden direktiivi-/asetuskohtaisten täytäntöönpanosuunnitelmien toimittaminen ei vaikuta siirtymäkausia koskevien Albanian pyyntöjen hyväksymiseen. EU panee myös merkille, että Albania aikoo raportoida säännöllisesti direktiivi-/asetuskohtaisten täytäntöönpanosuunnitelmien toteutuksesta.

1. Luku 14 – Liikennepolitiikka

EU panee merkille toimet, joita Albania on toteuttanut mukauttaakseen lainsäädäntönsä **tieliikennettä** koskevaan EU:n säännöstöön, ja korostaa, että edistymistä on jatkettava.

EU toteaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä kaikilta osin eurovinjettidirektiiviin¹ ja eurooppalaista sähköistä tietullipalvelua (EETS) koskevaan direktiivin² sekä tulleja ja kriisitoimenpiteitä³, puhtaita ajoneuvoja⁴, älykkäitä liikennejärjestelmiä (ITS)⁵ ja vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuria⁶ koskevaan unionin säännöstöön. Albanian lainsäädäntö on tällä hetkellä mukautettu vain osittain painoja ja mittoja koskevaan lainsäädäntöön⁷. Vaikka määritelmät ovat direktiivin mukaisia, keskeisiä tekijöitä, kuten paino- ja pituusvaatimuksia, ei ole vielä sisällytetty kansalliseen lainsäädäntöön.

¹ Direktiivi 1999/62/EY.

² Direktiivi (EU) 2019/520.

³ Asetus (ETY) 4058/89 ja asetus (ETY) 3916/90.

⁴ Direktiivi (EU) 2019/1161.

⁵ Direktiivi (EU) 2010/40.

⁶ Asetus (EU) N:o 2023/1804.

⁷ Direktiivi 96/53/EY.

EU korostaa, että yhdenmukaistamista on jatkettava ja kansallisia yhteyspisteitä perustettava, kuten aiemmassa älykkäitä liikennejärjestelmiä koskevassa unionin säännöstössä edellytetään.

EU panee tyytyväisenä merkille Albanian pyrkimykset noudattaa kaikilta osin tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallintaa koskevan EU:n säännöstön vaatimuksia. EU palauttaa mieleen, että kansainvälisiä tunnuksia ja liikenneturvallisuutta koskeva lainsäädäntö on vielä mukautettava kaikilta osin EU:n säännöstöön, myös liikenneturvallisuuteen liittyviä liikenneriikkomuksia koskevan rajat ylittävän tietojenvaihdon ja keskinäisen avunannon helpottamisesta annettuun direktiiviin⁸.

EU panee tyytyväisenä merkille, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä kuljettajien koulutusta koskevaan unionin säännöstöön⁹, ja pitää myönteisenä sitä, että Albania on ilmoittanut mukauttavansa lainsäädäntönsä ajokortteja koskevaan unionin säännöstöön¹⁰. EU korostaa, että kansallinen lainsäädäntö on mukautettava kaikilta osin ajoneuvojen mittoja ja painoa koskeviin EU:n säännöksiin¹¹. EU painottaa, että maantieliikenteen harjoittajia¹² ja tavaraliikenteen markkinoille pääsyä¹³ koskeva lainsäädäntö on yhdenmukaistettava EU:n säännöstön kanssa. EU korostaa, että on tärkeää panna täysimääräisesti täytäntöön kansainvälistä henkilöliikennettä koskeva säännöstö¹⁴ erityisesti liikkuvuuspaketilla I käyttöön otettujen uusien säännösten osalta.

EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä sosiaalialan säännöksiin, myös ajo- ja lepoaikojen¹⁵ osalta, ja kehottaa jatkamaan toimia täysimääräisen täytäntöönpanon aikaansaamiseksi. EU kehottaa Albaniaa varmistamaan täysimääräisen täytäntöönpanon ajopiirtureiden osalta ja saattamaan päätökseen älykkäisiin ajopiirtureihin siirtymisen.

Rautatieliikenteen osalta EU panee tyytyväisenä merkille toimet, joita on toteutettu rataverkon hallinnan ja liikennetoiminnan erottamiseksi, mikä on yhtenäisen eurooppalaisen rautatiealueen kulmakivi. EU kehottaa jatkamaan rautateiden turvallisuuden, institutionaalisen kehyksen ja yhteentoimivuusstandardien parantamista sekä tiivistämään yhteistyötä Euroopan rautatieviraston (ERA) kanssa. EU korostaa myös, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä kilpailukykyisen tavaraliikenteen eurooppalaista rautatieverkkoa¹⁶ koskevaan säännöstöön ja pantava se täytäntöön, jotta varmistetaan parempi yhdentyminen EU:n liikenneverkkoon.

⁸ Direktiivi (EU) 2015/413.

⁹ Direktiivi (EU) 2022/2561.

¹⁰ Direktiivi 2006/126/EY.

¹¹ Koska tietyt raskaita hyötyajoneuvoja koskevat luvut poikkeavat direktiivin 96/53/EY liitteessä I vahvistetuista luvuista.

¹² Asetus (EY) N:o 1071/2009.

¹³ Asetus (EY) N:o 1072/2009.

¹⁴ Asetus (EY) N:o 1073/2009 ja asetus (EU) N:o 361/2014.

¹⁵ Asetus (EY) N:o 561/2006.

¹⁶ Direktiivi 2012/34/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2016/2370, ja asiaankuuluvat täytäntöönpanosäädökset.

EU kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä **yhdistettyjä kuljetuksia koskevaan direktiiviin**¹⁷. Tämä on toteutettava kokonaisuudessaan myös siltä osin kuin kyse on EU:n siirtymisestä kohti rautatie- ja vesiliikennettä.

EU pitää myönteisenä, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä **lentomatkustajien oikeuksia** koskevaan EU:n säännöstöön. Se kannustaa Albaniaa jatkamaan linja-auto-, vesi- ja rautatieliikenteen matkustajien oikeuksia¹⁸ koskevan lainsäädännön mukauttamista myös niihin EU:n säännöksiin, jotka koskevat liikenteenharjoittajien vastuuta sekä täytöntöönpanoelinten ja niiden valvontatoimien vahvistamista.

EU panee merkille, Albania on edistynyt lainsäädännön mukauttamisessa EU:n **ilmailualan** säännöstöön markkinoille pääsyn osalta. EU on tyytyväinen, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä lentoasemamaksuja ja maahuolintaa koskevaan EU:n säännöstöön. EU painottaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön, joka koskee lentoturvallisuutta, lentopaikkoja, lentomiehistöä, miehittämättömiä ilma-aluksia, tietoturvaa, palveluja, yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan ilmaliikenteen hallinnan tutkimushanketta (SESAR), markkinatoimintaa, ympäristömelua, työaikaa, ilmailun turvaamista ja poikkeamista raportointia sekä ilmailuonnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkintaa. EU panee myös merkille, että Albania on mukauttanut osittain lainsäädäntönsä siviili-ilmailun turvaamisen osalta, ja korostaa tarvetta jatkaa yhdenmukaistamistoimia tällä alalla.

EU panee merkille, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä osittain **meriliikennettä ja merellistä turvallisuutta** koskevaan EU:n säännöstöön ja kannustaa sitä parantamaan edelleen kaupan helpottamista koskevaa oikeudellista kehystään etenkin yhteentoimivuuden, raportoinnin ja teknisten eritelmien osalta. EU korostaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä merisatamia ja meriturvallisuutta koskevaan EU:n säännöstöön, myös sellaisilla aloilla kuin yhteisön alusliikenteen seuranta, säiliöalusten suunnittelua koskevat vaatimukset ja lippuvaltiovalvonta. EU kannustaa jatkamaan pyrkimyksiä lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi yhteisön säännösten kanssa ympäristövaikutusten ja pilaantumisen vähentämiseksi ja noudattamaan samalla Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) ja meriturvallisuutta ja alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä käsittelevän komitean vaatimuksia.

¹⁷ Direktiivi 92/106/ETY.

¹⁸ Asetus (EU) N:o 181/2011, asetus (EU) N:o 1177/2010 ja asetus (EU) N:o 2021/782.

EU on tyytyväinen Albanian poistamiseen satamavaltioiden harjoittamaa tarkastustoimintaa koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan (Pariisin yhteisymmärryspöytäkirjan) ”mustalta listalta” ja toteaa, että Albania on tällä hetkellä ”harmaalla listalla”. EU korostaa, että Albanian on nopeatettava lainsäädäntönsä mukauttamista satamavaltioiden suorittamaa valvontaa koskevaan unionin säännöstöön ja kehottaa sitä toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet Pariisin yhteisymmärryspöytäkirjaan liittymistä varten.

EU kannustaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä täysimääräisesti satamien turvatoimien parantamista koskevaan unionin säännöstöön¹⁹ sekä alusten ja satamarakenteiden turvatoimien parantamisesta annettuun asetukseen²⁰, jotka menevät pidemmälle kuin IMO:n alusten ja satamarakenteiden kansainväliseen turvasäännöstöön sisältyvät kansainväliset velvoittavat toimenpiteet.

EU toteaa, että Albanialla ei ole purjehduskelpoisia **sisävesiväyliä** vaan ainoastaan huviveneilyä järvillä, ja ettei sillä ole EU:n kanssa yhteisiä altaita, vaikka Pohjois-Makedonian ja Montenegron kanssa on tehty järviä koskevat kansainväliset liikennesopimukset. EU painottaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä unionin säännöstöön, joka koskee aluksia, markkinoille pääsyä, työpaikkoja ja osaamista sekä ympäristönormeja. Jokiliikenteen tietopalvelua koskevaa yhteisön säännöstöä sovelletaan Albaniaan vain, jos maa aikoo liittää järvensä Euroopan laajuisiin liikenneverkkoihin.

EU korostaa, että on tärkeää ottaa ympäristönäkökohdat huomioon liikennealalla, ja kehottaa Albaniaa sisällyttämään ne mukaan EU:n liikennealan säännösten täytäntöönpanovaiheessa.

EU kannustaa Albaniaa jatkamaan **korruption torjuntaa liikennepolitiikan alalla** konkreettisilla toimenpiteillä, joilla edistetään lahjomattomuutta, vastuuvollisuutta ja avoimuutta, myös julkisten hankintojen, lisenssien ja lupien sekä tarkastusten osalta.

¹⁹ Direktiivi (EY) 2005/65.

²⁰ Asetus (EY) N:o 725/2004.

2. Luku 15 – Energia

Horisontaalisen energialainsäädännön osalta EU suhtautuu myönteisesti Albanian vuosien 2021–2030 kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan ja kehottaa Albaniaa saattamaan päätökseen suunnitelman uudelleentarkastelun ja päivittämisen vuoteen 2030 ulottuvien energiayhteisön tavoitteiden ja suositusten mukaisesti. EU kehottaa Albaniaa jatkamaan kansallisen lainsäädäntönsä mukauttamista hallintoasetukseen²¹ ja esittämään näyttöä sen täytäntöönpanosta.

EU korostaa tarvetta sisällyttää lainsäädäntöön vuoteen 2030 ulottuvat energiayhteisön **energiatehokkuustavoitteet**. EU kehottaa Albaniaa nopeuttamaan lainsäädäntönsä ja instituutiodensa mukauttamista energiatehokkuutta koskevaan EU:n säännöstöön, erityisesti energiatehokkuusdirektiiviin²² ja rakennusten energiatehokkuusdirektiiviin²³, mukaan lukien tarvittavat sovellettavat seuraamukset. EU kehottaa Albaniaa kehittämään edelleen lainsäädäntöään panemalla täytäntöön pitkän aikavälin peruskorjausstrategian ja mukauttamalla lainsäädäntönsä ekologisen suunnittelun ja tuotestandardien osalta. EU panee tyytyväisenä merkille, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä energiamerkintöjä koskevaan EU:n säännöstöön²⁴, mikä edistää energiatehokkuuden parantamista.

EU pitää myönteisenä, että Albania suhtautuu kunnianhimoisesti **uusiutuvaa energiaa** koskeviin tavoitteisiin, ja korostaa, että lainsäädännön mukauttaminen uusiutuvaa energiaa koskevaan unionin säännöstöön on saatettava päätökseen erityisesti biopolttoaineiden osalta. EU korostaa, että on tärkeää saattaa päätökseen mukauttaminen lupamenettelyä koskevaan EU:n säännöstöön²⁵ uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi. EU kehottaa Albaniaa varmistamaan kykynsä edistää uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa.²⁶

EU kehottaa Albaniaa varmistamaan kaasun, sähkön ja öljyn **toimitusvarmuuden** niin, että samalla säilytetään riittävät varastot ja aloitetaan näiden varastojen muodostamisen. Kaasun osalta EU kehottaa Albaniaa panemaan täytäntöön taakanjakomekanismia koskevat keskeiset säännökset ja saattamaan sertifiointimenettelyt päätökseen. Lisäksi EU kehottaa Albaniaa sähkön osalta yhdenmukaistamaan lainsäädäntönsä riskeihin varautumista²⁷ koskevan unionin säännöston kanssa. EU korostaa, että yhdenmukaistamista öljyvarastoja²⁸ koskevan unionin säännöston kanssa on tärkeää jatkaa.

²¹ Asetus (EU) N:o 2018/1999.

²² Direktiivi (EU) 2018/2002.

²³ Direktiivi 2010/31/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2018/844. Tämä oikeudellinen kehys kumottiin direktiivillä (EU) 2024/1275 (uudelleenlaadittu).

²⁴ Asetus (EU) 2017/1369.

²⁵ Asetus (EU) N:o 2022/2577.

²⁶ Direktiivi (EU) 2023/2413 direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta.

²⁷ Asetus (EU) N:o 2019/941.

²⁸ Neuvoston direktiivi 2009/119/EY.

EU panee merkille Albanian edistymisen **sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin**²⁹ osalta ja kehottaa sitä yhdenmukaistamaan lainsäädäntönsä kaikilta osin ja panemaan sen täytäntöön. EU on tyytyväinen siirtoverkonhaltijoiden eriyttämiseen ja sertifiointiin ja tähdentää toimia, joita on toteutettu kilpailuun perustuvien sähkömarkkinoiden luomiseksi. EU kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä kapasiteetinjakoa ja ylikuormituksen hallintaa (CACM), sähköjärjestelmän tasehallintaa ja pitkän aikavälin kapasiteetin jakamista koskeviin suuntaviivoihin, verkon käyttöä koskeviin suuntaviivoihin sekä sähköverkon hätätilaa ja käytönpalautusta koskevaan verkkosäätöön ja toteuttamaan päivänsäiset markkinat, jotta ne voidaan integroida tiiviimmin alueellisiin ja EU:n sähköjärjestelmiin.

EU panee merkille Albanian toimet lainsäädännön mukauttamiseksi **kaasun sisämarkkinoita**³⁰ koskevaan säännöstöön ja kehottaa panemaan kaikilta osin täytäntöön erityisesti ”full-REMIT”-mallin ja noudattamaan EU:n energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston³¹ vaatimuksia. EU korostaa, että maakaasumarkkinoiden sääntöjen täytäntöönpanoa on jatkettava energia-alan sääntelyelimen (ERE) toimivaltuuksien avulla.

EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **ydin- ja säteilyturvallisuutta ja -turvajärjestelyjä** koskevaan **Euratomin** säännöstöön. EU kehottaa Albaniaa saattamaan päätökseen lainsäädännöllisen, institutionaalisen ja operatiivisen lainsäädäntönsä mukauttamisen Euratomin vaatimuksiin. Tähän sisältyy sen varmistaminen, että Euratomin koko primaari- ja sekundaarilainsäädäntö, jota sovelletaan kaikkiin EU:n jäsenvaltioihin riippumatta siitä, tuottavatko ne ydinenergiaa, sisällytetään asianmukaisesti Albanian kansalliseen lainsäädäntöön. Lisäksi EU kannustaa Albaniaa tehostamaan toimiaan, jotta se voisi liittyä Euroopan yhteisön säteilyhätätilanteita koskevaan nopean tietojenvaihdon järjestelmään (ECURIE) ja Euroopan unionin säteilytietojen vaihtojärjestelmään (EURDEP). EU kannustaa Albaniaa jatkamaan **korruption torjuntaa energiapolitiikan alalla** konkreettisilla toimenpiteillä, joilla edistetään lahjomattomuutta, vastuuvellollisuutta ja avoimuutta, myös julkisten hankintojen, lisenssien ja lupien sekä tarkastusten osalta.

²⁹ Direktiivi (EU) 2019/944/, asetus (EU) 2019/943, asetus (EU) 2019/942 ja asetus (EU) 2019/941.

³⁰ Direktiivi 2009/73/EY, mukaan lukien kaasuverkkosäätö, asetus (EU) 2017/460, asetus (EU) 2017/459, asetus (EU) 703/2015 ja asetus (EU) 1227/2011.

³¹ Asetus (EU) 2019/942.

3. Luku 21 – Euroopan laajuiset verkot

EU korostaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä **Euroopan laajuisia energiaverkkoja (TEN-E)** koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Albaniaa laatimaan pitkän aikavälin infrastruktuurisuunnitelman, toteuttamaan tarvittavat strategiat, tutkimaan merellä tuotettavan uusiutuvan energian mahdollisuuksia niihin liittyvien verkkojen kehittämistä sekä teollisuuden ja liikenteen vähähiilistämistä varten ja arvioimaan infrastruktuuri-investointien tarvetta erityisesti sähkönsiirron, varastoinnin ja älykkäiden verkkojen rakentamisen osalta. EU korostaa, että Albanian on parannettava tehokkuutta ja ympäristövaatimusten noudattamista infrastruktuuria koskevien lupien osalta.

EU panee merkille Albanian lainsäädännön osittaisen mukauttamisen **Euroopan laajuisen liikenneverkkojen (TEN-T)** osalta ja kehottaa sitä mukauttamaan lainsäädäntönsä kaikilta osin asiaa koskevaan EU:n säännöstöön ja panemaan sen täytäntöön kaikkien liikennemuotojen osalta. Lisäksi EU pyytää Albaniaa kiinnittämään huomiota uuteen TEN-T-asetukseen³², joka tuli voimaan vuonna 2024. EU korostaa, että Albanian on vahvistettava institutionaalista kehystään ja hallinnollisia valmiuksiaan TEN-T-verkon kehittämiseksi ja seuraamiseksi. EU kehottaa Albaniaa myös kehittämään TEN-T-verkon tulevia prioriteettihankkeita ja edistämään edelleen Länsi-Balkanin ja itäisen Välimeren alueen eurooppalaista liikennekäytävää koskevien hankkeiden päätökseen saattamista.

EU kannustaa Albaniaa jatkamaan **korruption torjuntaa Euroopan laajuisen liikenneverkkojen alalla** konkreettisilla toimenpiteillä, joilla edistetään lahjomattomuutta, vastuuvellvollisuutta ja avoimuutta, myös julkisten hankintojen, lisenssien ja lupien sekä tarkastusten osalta.

4. Luku 27 – Ympäristö ja ilmastonmuutos

EU kannustaa Albaniaa varmistamaan, että ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset otetaan huomioon määriteltäessä ja toteutettaessa muita alakohtaisia politiikkoja ja että resurssitehokasta, vähäpäästöistä ja ilmastonmuutoksen kestävästä kehitystä edistetään. EU huomauttaa lisäksi, että kaikissa uusissa investoinneissa olisi jo otettava huomioon kansallinen ympäristölainsäädäntö EU:n säännöston mukaisesti.

³² Asetus (EU) 2024/1679.

EU panee merkille, että Albania on edistynyt jonkin verran lainsäädännön mukauttamisessa EU:n **horizontaaliseen ympäristölainsäädäntöön** (usein ”ympäristöasioissa noudatettava oikeusvaltioperiaate”), mutta korostaa, että Albanian on parannettava merkittävästi lainsäädännön yhdenmukaistamista ja täytäntöönpanoa tällä alalla. EU korostaa, että tarkastuksia ja täytäntöönpanon valvontaa koskevia valmiuksia olisi vahvistettava etenkin, jotta ympäristörikoksia voitaisiin ehkäistä ja torjua tehokkaammin. EU toteaa, että mukauttamista on jatkettava suunnitelmien, ohjelmien ja hankkeiden ympäristöarviointien osalta. EU kehottaa Albaniaa varmistamaan tehokkaan mukauttamisen ja täytäntöönpanon ympäristövaikutusten arviointia (YVA)³³ ja strategista ympäristöarviointia (SYA) koskevien direktiivien³⁴ osalta toteuttamalla kattavia vaikutustenarviointeja, joilla taataan, että asiaankuuluvien julkisten suunnitelmien ja ohjelmien sekä erilaisten julkisten ja yksityisten hankkeiden hyväksymisessä noudatetaan ympäristöarviointeja koskevaa EU:n säännöstöä ja kansalaiset otetaan mukaan ympäristöön liittyvien hankkeiden ja suunnitelmien laatimiseen. Tämän tukemiseksi Albaniaa kannustetaan vahvistamaan hallinnollisia valmiuksiaan ja rakenteitaan ja investoimaan merkittävästi resursseja.

EU panee merkille, että suojelualueita koskevan lakiin (laki nro 21/2024) tehdyt muutokset ja strategisia investointeja koskevan vuoden 2015 lainsäädännön laajentaminen ovat herättäneet huolta, koska ne johtavat mittaviin matkailu- ja teollisuusinvestointeihin suojelualueilla ja mahdollistavat nyt toiminnan, joka saattaa vaarantaa Albanian ekologiset ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät arvot, mukaan lukien mahdolliset Natura 2000 -alueet, EU:n normien vastaisesti.

EU pitää myönteisenä, että Albania on sitoutunut mukauttamaan lainsäädäntönsä SYA-direktiiviin vuoteen 2026 mennessä ja YVA-direktiiviin vuoteen 2027 mennessä ja että se aikoo hyväksyä vuonna 2027 toimintasuunnitelman, johon sisältyy valmiuksien kehittäminen, etenemissuunnitelma ja seuranta. EU panee myös merkille, että Albania aikoo varmistaa vuoteen 2027 mennessä, että kaikki infrastruktuuri-investoinnit ja ympäristöarvioinnit ovat täysin EU:n säännösten mukaisia ja sisältävät asianmukaisen koordinoinnin ja vaikutustenarvioinnin.

³³ Direktiivi 2011/92/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2014/52/EU.

³⁴ Direktiivi 2001/42/EY.

EU panee myös merkille, että Albania on edistynyt lainsäädäntönsä mukauttamisessa Århusin säännöstöön etenkin kun kyse on tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta, ja kehottaa maata jatkamaan näitä toimia. Se korostaa, että huomiota on kiinnitettävä enemmän sen varmistamiseen, että kansalaiset ja kansalaisjärjestöt voivat vastustaa suunnitelmia, ja kehottaa Albaniaa ryhtymään pikaisiin toimiin näiden kysymysten ratkaisemiseksi Århusin säännösten mukaisesti. EU toistaa, että yhtä tärkeää on varmistaa yksittäisille ihmisille ja kansalaisjärjestöille pääsy kansallisiin tuomioistuimiin oikeussuojan saatavuutta ympäristöasioissa koskevien vakiintuneiden standardien mukaisesti, myös muun muassa luonnon, ilmanlaadun ja veden kaltaisilla aloilla, joilla ei ole olemassa nimenomaisia EU:n johdetun oikeuden säännöksiä vaan pelkästään oikeuskäytäntöä. EU on kuitenkin huolissaan siitä, että käytännössä suuremmat infrastruktuuri-investointihankkeet ovat edenneet ilman riittäviä avoimuus- ja kuulemismenettelyjä.

EU painottaa, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä INSPIRE-direktiiviin³⁵, ja kehottaa sitä kehittämään edelleen paikkatietoinfrastruktuuriaan ja asettamaan ympäristöä koskevia geospaatialisia tietoja saataville. EU on myös tyytyväinen ympäristörikollisuuden torjuntaa käsittelevän interinstitutionaalisen ryhmän perustamiseen ja korostaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä ympäristörikosdirektiiviin³⁶. EU korostaa lisäksi, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä ympäristövastuudirektiiviin³⁷. EU kehottaa Albaniaa myös osallistumaan aktiivisesti ympäristölainsäädännön täytäntöönpanoa käsitteleviin EU:n ympäristöalan toimijoiden verkostoihin, kuten Euroopan unionin verkko ympäristölainsäädännön voimaansaattamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi (IMPEL), ympäristöoikeuteen erikoistuneiden syyttäjien eurooppalainen verkosto (ENPE), ympäristöoikeuteen erikoistuneiden tuomareiden eurooppalainen foorumi (EUFJE) ja ympäristörikollisuuden torjuntaverkosto (EnviCrimeNet), ja korostaa, että on tärkeää vahvistaa täytäntöönpanoketjun toimijoiden, kuten oikeuslaitoksen ja ympäristöalan tarkastusvirastojen, valmiuksia ja kykyä torjua sopimattomia vaikuttamisyriytyksiä. EU panee merkille, että Albania on hyötynyt Life-ohjelman aloitteista ja on kiinnostunut osallistumaan ohjelmaan täysimääräisesti tulevaisuudessa. Lisäksi EU pitää tärkeänä, että laaditaan uskottava rahoitussuunnitelma EU:n säännösten tulevaa täytäntöönpanoa varten.

³⁵ Euroopan yhteisön paikkatietoinfrastruktuurin (INSPIRE) perustamisesta annettu direktiivi 2007/2/EY.

³⁶ Direktiivi (EU) 2024/1203.

³⁷ Direktiivi 2004/35/EY.

EU toteaa, että Albanian on toteutettava lisätoimia tehostaakseen lainsäädäntönsä mukauttamista **ilmanlaatua** koskevaan EU:n säännöstöön muun muassa laajentamalla ja parantamalla ilmanlaadun seurantajärjestelmää. EU kannustaa Albaniaa jatkamaan toimia lainsäädännön mukauttamiseksi ilmanlaatua koskevaan unionin säännöstöön ja säännöston täytäntöönpanemiseksi, lujittamaan nykyistä seurantajärjestelmää ja -rakenteita, jotka vastaavat tietojen keräämisestä ja käsittelystä sekä tulevasta raportoinnista komissiolle, vahvistamaan hallinnollisia valmiuksia ja investoimaan tarvittaviin henkilöresursseihin ja laitteisiin. EU korostaa, että Albanian on jatkettava toimia ilman pilaantumisen vähentämiseksi edelleen. EU panee merkille, että Albania suunnittelee päivittävänsä ilmanlaatustrategiaansa ja ilmanlaadun hallintasuunnitelmaansa vuoteen 2026 mennessä, laajentavansa seurantaa ja kehittävänsä mallintamista vuoteen 2028 mennessä sekä varmistavansa ilmanlaatatietojen reaaliaikaisen julkisen saatavuuden vuoteen 2027 mennessä. EU kannustaa Albaniaa myös ratifioimaan valtiosta toiseen tapahtuvaa ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskevan yleissopimuksen Göteborgin pöytäkirjan ennen liittymistä.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu ilmanlaadusta ja sen parantamisesta annetun direktiivin (EU) 2024/2881 13 ja 19 artiklan täysimääräisestä täytäntöönpanosta vuoteen 2036 saakka tai kuudeksi vuodeksi EU:hun liittymispäivästä.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU pyytää Albaniaa harkitsemaan uudelleen pyyntöään 19 artiklan osalta. EU katsoo, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön 13 artiklan osalta, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. käytettävissä olevien seurantajärjestelmien tilanne,
- b. epäpuhtauksien nykyiset tasot,
- c. käytettävissä olevat välineet päästöjen seuraamiseksi,
- d. aikataulu EU:n säännöston täytäntöönpanolle, mukaan lukien säännöston vaiheittainen noudattaminen raja-arvojen saavuttamiseksi.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä annetun direktiivin (EU) 2016/2284 (päästökattodirektiivi) 4 artiklan ja liitteen II täysimääräisestä täytäntöönpanosta vuoteen 2036 saakka tai kuudeksi vuodeksi EU:hun liittymispäivästä.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. ilmakehään joutuvien päästöjen tilanne ja tämänhetkiset toimet niiden vähentämiseksi,
- b. vaikeudet, joita sillä on päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa,
- c. käytettävissä olevat välineet päästöjen seuraamiseksi,
- d. aikataulu EU:n säännösten täytäntöönpanolle, mukaan lukien raja-arvojen vaiheittainen noudattaminen.

EU panee merkille, että Albania on edistynyt hyvin haihtuvia orgaanisia yhdisteitä (VOC) koskevan lainsäädännön mukauttamisessa maalien osalta ja että se on mukauttanut lainsäädäntönsä osittain VOC-päästöjen osalta. EU kehottaa Albaniaa panemaan kyseiset direktiivit täytäntöön ja osoittamaan tähän asianmukaiset taloudelliset ja henkilöresurssit.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu bensiinihöyryn talteenotto-ohjelman toisesta vaiheesta, joka koskee moottoriajoneuvojen polttoainetäydennyksen yhteydessä huoltoasemilla tapahtuvaa talteenottoa, annetun direktiivin 2009/126/EY 3 artiklan sekä bensiinin varastoinnista ja sen jakelusta varastoalueilta huoltoasemille aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) päästöjen torjunnasta 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun direktiivin 94/63/EY 3 artiklan 1 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan, 5 artiklan 1 kohdan ja 6 artiklan 1 kohdan täysimääräisestä täytäntöönpanosta vuoteen 2036 saakka tai kuuden vuoden ajaksi EU:hun liittymispäivästä.

EU panee merkille tiedot, jotka on toimitettu kahden VOC-yhdisteitä koskevaa unionin säännöstöä käsittelevän pyynnön tueksi. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaiset direktiivikohtaiset täytäntöönpanosuunnitelmat, jotka sisältävät seuraavat tiedot:

- a. haihtuvien orgaanisten yhdisteiden tämänhetkinen tilanne ja käytettävissä olevat teknologiat,
- b. EU:n tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat investoinnit,
- c. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien EU:n säännöstön vaiheittainen noudattaminen.

EU panee merkille, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä **jätehuoltoa** koskevaan unionin säännöstöön vain osittain ja että sen on toteutettava merkittäviä toimia edistykseen tällä alalla muun muassa arvioimalla sekä jätteiden synnyn että jätteiden käsittelyn ympäristövaikutuksia. EU panee myös merkille, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä osittain jätepuitedirektiiviin³⁸, sähkö- ja elektroniikkalaiteromua koskevaan direktiiviin³⁹, pakkaus- ja pakkausjäteasetukseen⁴⁰ ja valtaosaan jätteitä koskevaa EU:n säännöstöä. EU korostaa tarvetta yhdenmukaistaa lainsäädäntö kertakäyttömuoveja koskevan yhteisön säännöstön⁴¹ kanssa. EU huomauttaa lisäksi jätteiden siirtoa⁴² ja akkuja⁴³ koskevasta uudesta säännöstöstä, jolla tiukennetaan kestävyys- ja jätehuoltovaatimuksia. EU kannustaa ottamaan paremmin huomioon kiertotalousnäkökohdat, erityisesti tuotteiden elinkaaren muut kuin jätteeseen liittyvät näkökohdat.

EU panee merkille, että Albania on sitoutunut tehostamaan lainsäädäntönsä lähentämistä jätehuoltoa koskevaan EU:n säännöstöön sekä parantamaan ja vahvistamaan jätehuoltojärjestelmäänsä, mukaan lukien kansallisen jäteviraston toiminnan käynnistäminen, ja näin ollen hyväksymään vuonna 2025 uuden jätehuoltolain ja lain laajennetusta tuottajan vastuusta.

³⁸ Direktiivi 2008/98/EU.

³⁹ Direktiivi 2012/19/EU.

⁴⁰ Asetus (EU) 2025/40. Direktiivi 94/62/EY kumotaan 12. elokuuta 2026 alkaen, lukuun ottamatta tiettyjä poikkeuksia, jotka esitetään mainitun asetuksen 70 artiklassa.

⁴¹ Direktiivi 2019/904/EU.

⁴² Asetus (EU) 2024/1157.

⁴³ Asetus (EU) 2023/1542.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu jätepuitedirektiivin 2008/98/EY 11 ja 22 artiklan täysimääräisestä täytäntöönpanosta vuoteen 2036 saakka tai kuuden vuoden ajaksi EU:hun liittymispäivästä.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. jätehuollon haasteiden tämänhetkinen tilanne, mukaan lukien infrastruktuuri- ja keräysongelmat,
- b. taloudelliset ja tekniset rajoitteet koko maan kattavalle biojätteen keräyksen toteuttamiselle vuoteen 2030 mennessä,
- c. yhdennetyn jätehuoltojärjestelmän edellyttämät keskeiset investoinnit, mukaan lukien kustannusennusteet,
- d. strategiat yleisen tietoisuuden ja osallistumisen lisäämiseksi,
- e. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien EU:n säännösten tavoitteiden vaiheittainen noudattaminen.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen (EU) 2025/40 50 ja 52 artiklan täysimääräisestä täytäntöönpanosta vuoteen 2040 saakka tai kymmenen vuoden ajaksi EU:hun liittymispäivästä.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen asetuskohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. keskeisten materiaalien kierrätys ja siihen liittyvät kuljetuskustannukset,
- b. EU:n säännösten edellyttämät investoinnit,
- c. laajennetun tuottajan vastuun kehittäminen,
- d. matkailusta johtuva pakkausjätteen vaihtelu,
- e. pantti- ja palautusjärjestelmän toteuttamiseen ja kierrätyspalveluja tarjoavien pk-yritysten tukemiseen liittyvät haasteet,
- f. strategiat yleisen tietoisuuden ja osallistumisen lisäämiseksi,
- g. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien EU:n säännösten vaiheittainen noudattaminen.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu kaatopaikkadirektiivin 1999/31/EY 5 ja 6 artiklan täysimääräisestä täytäntöönpanosta vuoteen 2036 saakka tai kuuden vuoden ajaksi EU:hun liittymispäivästä.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. kaatopaikalle sijoittamisen vähentämiseen ja jätteen esikäsittelyyn liittyvät haasteet,
- b. yhdyskuntajätteen kaatopaikalle sijoittamisen, kierrätyksen ja hyödyntämisen edellyttämät investoinnit EU:n säännösten vaatimusten täyttämiseksi,
- c. kierrätyskapasiteetti ja vientikustannukset,
- d. kasvijätteen kompostoinnin ja elintarvikejätteen kierrätyksen tämänhetkinen tilanne,
- f. strategiat yleisen tietoisuuden ja osallistumisen lisäämiseksi,
- g. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien EU:n säännösten vaiheittainen noudattaminen.

EU panee merkille Albanian edistymisen **veden laatua** koskevan EU:n säännösten osalta ja korostaa, että on tärkeää osoittaa tarvittavat hallinnolliset ja taloudelliset resurssit tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi. EU panee myös merkille Albanian lainsäädännön mukauttamisen vesipolitiikan puitedirektiiviin. EU kehottaa saattamaan päätökseen kaikkien vesienhoitoalueiden vesienhoitosuunnitelmat ja varmistamaan niiden täytäntöönpanon rahoituksen. EU panee lisäksi merkille Albanian hyvin jäsennellyn institutionaalisen kehyksen yhdyskuntajätevesien käsittelyä varten sekä alan merkittävät investointi- ja kapasiteettitarpeet. EU korostaa, että kansanterveyden ja ympäristön suojelemiseksi on tärkeää pitää yllä korkeita vedenlaatuvaatimuksia. EU palauttaa mieleen turvallisen ja puhtaan juomaveden merkityksen. EU kehottaa Albaniaa myös jatkamaan lainsäädäntönsä mukauttamista juomavettä koskevaan unionin säännöstöön⁴⁴. EU korostaa, että Albanialla on oltava suunnitelmat siitä, miten tulviin voidaan reagoida nopeasti ja tehokkaasti. EU kannustaa Albaniaa ryhtymään toimiin heikosti luokiteltujen uimarantojen osalta toteuttamalla asianmukaisia hoitotoimenpiteitä ja tarvittaessa määräämällä uimakieltoja uimavettä koskevan unionin säännösten⁴⁵ mukaisesti. EU korostaa lisäksi, että on tärkeää kehittää toimiva vedenseurantajärjestelmä pilaantuneiden vesien tunnistamiseksi ja nitraattiherkkien alueiden määrittämiseksi.

EU korostaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä meristrategiapuitedirektiiviin ja osoitettava riittävät resurssit sen täytäntöönpanoon. EU kehottaa Albaniaa etenemään pohjavesidirektiivin täytäntöönpanossa nopeammin kohti lainsäädännön täysimääräistä mukauttamista ja vahvistamaan hallinnollisia ja teknisiä valmiuksiaan. EU kehottaa Albaniaa parantamaan lainsäädäntönsä mukauttamista ympäristölaatunormeja koskevaan unionin säännöstöön⁴⁶ perustamalla seurantajärjestelmän ja parantamalla valmiuksia.

EU korostaa, että huolimatta merkittävästä edistymisestä tulvadirektiivin täytäntöönpanossa Albanialla on oltava suunnitelmat, joiden avulla tulviin voidaan reagoida nopeasti ja tehokkaasti. Lisäksi tarvitaan jatkuvaa koordinointia vesipolitiikan puitedirektiivin kanssa, pelastuspalveluviranomaisten vahvistamista ja jatkuvia neuvotteluja tulevien haasteiden ratkaisemiseksi.

⁴⁴ Direktiivi (EU) 2020/2184.

⁴⁵ Komission täytäntöönpanopäätös 2011/321/EU.

⁴⁶ Direktiivi 2008/105/EY.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu vesipolitiikan puitedirektiivin 2000/60/EY 4, 8, 11, 13 ja 16 artiklan täysimääräisestä täytäntöönpanosta. EU panee merkille, että Albania ilmoittaa siirtymäkauden pituuden sen jälkeen, kun direktiivikohtainen täytäntöönpanosuunnitelma on valmis.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. veden laadun nykytilanne ja veden laadun seuraamista koskevat suunnitelmat,
- b. keskeinen infrastruktuuri vedenkäsittelylaitoksia varten, EU:n säännöstöön liittyvät oikeudelliset ja institutionaaliset haasteet,
- c. yksityiskohtaiset tiedot vesiturvallisuudesta, laadunvalvonnasta ja uusista epäpuhtauksista,
- d. vaadittavat investoinnit, lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin toimien kustannukset ja aikataulu,
- e. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien EU:n säännösten tavoitteiden vaiheittainen noudattaminen.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu yhdyskuntajätevesien käsittelyä koskevan direktiivin 91/271/ETY 3 artiklan 1 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan, 5 artiklan 2 kohdan, 6 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan täysimääräisestä täytäntöönpanosta vuonna 2027, vuoteen 2050 saakka tai 20 vuoden ajan EU:hun liittymispäivästä.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka vastaa uudelleenlaaditun yhdyskuntajätevesien käsittelyä koskevan direktiivin (EU) 2024/3019 vaatimuksia ja sisältää seuraavat tiedot:

- a. olemassa olevien vedenkäsittelylaitosten nykytilanne,
- b. investoinnit ja valmiuksien kehittämistoimet yhdyskuntajätevesidirektiivin vaatimusten täyttämiseksi,
- c. jäteveden keräämisen ja käsittelyn keskeiset välitavoitteet vuosiin 2040 ja 2050 mennessä,
- d. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien EU:n säännösten vaiheittainen noudattaminen.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta annetun direktiivin (EU) 2020/2184 (juomavesidirektiivi) 5 ja 14 artiklan ja liitteessä I olevan A ja C osan täysimääräisestä täytäntöönpanosta vuoteen 2040 saakka tai kymmeneksi vuodeksi EU:hun liittymispäivästä.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. juomaveden laadun nykytilanne ja laadun seuraamista koskevat suunnitelmat,
- b. investointien priorisointi, rahoitus ja siirtymäkauden suunnitelmat, joilla vastataan hallintoon, rahoitukseen ja kohtuuhintaisuuteen liittyviin haasteisiin,
- c. rahoitustoimet ja valmiuksien kehittämisstrategiat,
- d. välitavoitteet veden laadun seurannassa, vaatimusten noudattamisessa ja riskiperusteisessa lähestymistavassa vuoteen 2040 mennessä,
- e. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien EU:n säännösten vaiheittainen noudattaminen.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta annetun direktiivin 91/676/ETY 3, 4, 5 ja 6 artiklan täysimääräisestä täytäntöönpanosta. EU panee merkille, että Albania ilmoittaa siirtymäkauden pituuden sen jälkeen, kun direktiivikohtainen täytäntöönpanosuunnitelma on valmis.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. pilaantuneiden ja pilaantumisvaarassa olevien vesien sekä nitraattien aiheuttamalle pilaantumiselle alttiiden vyöhykkeiden määrittely,

- b. maatalouskäytäntöjen vapaaehtoisen säännösten kehittäminen ja pakollisten toimintasuunnitelmien hyväksyminen viljelijöitä varten,
- c. veden laadun seuranta nitraattien aiheuttaman pilaantumisen hillitsemiseksi ja lannasta peräisin olevan typen levittämisen rajoittamiseksi,
- d. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien EU:n säännösten vaiheittainen noudattaminen.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu pohjaveden suojelusta pilaantumiselta ja huononemiselta annetun direktiivin 2006/118/EY 3 ja 6 artiklan täysimääräisestä täytäntöönpanosta. EU panee merkille, että Albania ilmoittaa siirtymäkauden pituuden sen jälkeen, kun direktiivikohtainen täytäntöönpanosuunnitelma on valmis.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. pohjaveden tilan arviointikriteerit (aikataulu EU:n laajuisten pohjaveden laatumormien soveltamiselle sekä kansallisten raja-arvojen vahvistamiselle ja soveltamiselle),
- b. pilaavien aineiden pitoisuuksien merkityksellisten ja pysyvien nousevien muutossuuntien toteaminen vaarassa olevissa pohjavesimuodostumissa ja niiden kohtien määrittäminen, joissa muutossuunnat käännetään laskeviksi,
- c. toimenpiteet, joilla ehkäistään tai rajoitetaan pilaavien aineiden pääsyä pohjaveteen,
- d. pohjavesimuodostuman tason luonnehdintaan, rajaamiseen ja tilan arviointiin liittyvän prosessin tukeminen,
- e. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien EU:n säännösten vaiheittainen noudattaminen.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu tulvariskien arvioinnista ja hallinnasta annetun direktiivin 2007/60/EY 7 artiklassa esitettyjen suunnitelmien täysimääräisestä täytäntöönpanosta. EU panee merkille, että Albania ilmoittaa siirtymäkauden pituuden sen jälkeen, kun direktiivikohtainen täytäntöönpanosuunnitelma on valmis.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. keskeneräisten tulvavaara- ja tulvariskikarttojen valmistuminen,
- b. tulvariskialueita koskevien suunnitelmien viimeistely ja vesienhoitosuunnitelmien hyväksyminen,
- c. kaikkien suunnitelmien täytäntöönpano ja seuranta, sillä vain yksi niistä on parhaillaan käynnissä,
- d. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien tulvariskien hallintaa koskevien sääntöjen laatiminen ja EU:n säännösten vaiheittainen noudattaminen.

EU muistuttaa, että **luonnonsuojelu** on tärkeää Euroopan biologisen monimuotoisuuden suojelemiseksi. EU kehottaa yhdenmukaistamaan lainsäädännön luonnonvaraisia lintuja⁴⁷ ja luontotyyppejä⁴⁸ koskevan yhteisön säännösten kanssa ja peräänkuuluttaa seurantaa, tiedonkeruuta ja viranomaisten velvoitteiden selkeyttä, myös kuntatasolla. Albanian on saatettava lainsäädännön yhdenmukaistaminen päätökseen kaikkien näiden direktiivien mukaisten velvoitteiden osalta ja nopeutettava täytäntöönpanoa. EU on erittäin huolestunut siitä, että suojelualueita koskeva muutettu laki sallii infrastruktuurihankkeet, jotka voivat uhata luonnon monimuotoisuutta ja Natura 2000 -alueita, ja kehottaa Albaniaa ryhtymään välittömiin toimiin asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön saattamiseksi luonnonsuojelua koskevan EU:n säännösten mukaiseksi. EU kehottaa Albaniaa myös mukauttamaan lainsäädäntönsä luonnonsuojelua koskeviin EU:n normeihin. EU kannustaa Albaniaa arvioimaan riittävästi, ovatko infrastruktuurihankkeet biologista monimuotoisuutta ja luonnonsuojelua koskevien EU:n normien mukaisia, ennen kuin niille annetaan lupa edetä. EU kehottaa Albaniaa vahvistamaan eläintarhoja koskevia lupa- ja tarkastusmenettelyjään ja menettelyjä vaatimustenvastaisten eläintarhojen sulkemiseksi sekä parantamaan yhdenmukaisuutta CITES-asetuksen⁴⁹ kanssa tehostamalla seurantaa ja täytäntöönpanoa. EU kannustaa Albaniaa jatkamaan lainsäädäntönsä yhdenmukaistamista geenivarojen saatavuutta ja hyödyn jakamista koskevan asetuksen⁵⁰, puutavara-asetuksen⁵¹, FLEGT-asetuksen⁵², metsäkatoa aiheuttamattomista tuotteista annetun asetuksen⁵³ ja luonnon ennallistamista koskevan asetuksen⁵⁴ sekä maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen tavoitteiden kanssa.

⁴⁷ Direktiivi 2009/147/EY.

⁴⁸ Direktiivi 92/43/ETY.

⁴⁹ Asetus (EY) N:o 338/97.

⁵⁰ Asetus (EU) N:o 511/2014.

⁵¹ Asetus (EU) N:o 995/2010.

⁵² Asetus (EY) N:o 2173/2005.

⁵³ Asetus (EU) 2023/1115.

⁵⁴ Asetus (EU) 2024/1991.

EU korostaa, että on tärkeää rajoittaa **kemikaalien** ympäristövaikutuksia. EU kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä biosidiasetukseen⁵⁵ ja osoittamaan enemmän resursseja tarkastuksiin ja täytäntöönpanon valvontaan. EU korostaa, että on tärkeää mukauttaa lainsäädäntö REACH-asetukseen⁵⁶ ja panna se täytäntöön muun muassa vahvistamalla tarkastusresursseja sekä mukauttaa lainsäädäntö PIC-asetukseen⁵⁷, asbestidirektiiviin⁵⁸ ja elohopea-asetukseen⁵⁹. EU kehottaa Albaniaa myös saattamaan päätökseen lainsäädäntönsä yhdenmukaistamisen CLP-asetuksen⁶⁰ kanssa. EU kehottaa Albaniaa yhdenmukaistamaan lainsäädäntönsä eläinkokeista annetun direktiivin kanssa ja kiinnittämään erityistä huomiota sen määritelmiin. EU korostaa myös tarvetta tehostaa pyrkimyksiä yhdenmukaistaa lainsäädäntöä pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan Tukholman yleissopimuksen kanssa erityisesti tarkastusten ja täytäntöönpanon osalta.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 528/2012 26, 29, 33, 34 ja 43 artiklan, 89 artiklan 2 ja 3 kohdan, 94 artiklan 1 kohdan ja 95 artiklan täysimääräisestä täytäntöönpanosta enintään 12 kuukaudeksi EU:hun liittymispäivästä.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön, ja se pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen asetuskohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. biosidivalmisteiden rekisteröinnin noudattaminen,
- b. tietojen yhteiskäyttö,
- c. vastavuoroinen tunnustaminen ja lupien myöntäminen,
- d. täytäntöönpanoaikataulu, mukaan lukien EU:n säännösten vaiheittainen noudattaminen.

⁵⁵ Asetus (EU) N:o 528/2012.
⁵⁶ Asetus (EY) N:o 1907/2006.
⁵⁷ Asetus (EU) N:o 649/2012.
⁵⁸ Direktiivi 2009/148/EY.
⁵⁹ Asetus (EY) N:o 1102/2008.
⁶⁰ Asetus (EY) N:o 1272/2008.

EU panee merkille, että Albanian lainsäädäntöä ei ole juurikaan yhdenmukaistettu **teollisuuden aiheuttamaa saastumista ja riskinhallintaa** koskevan EU:n lainsäädännön kanssa. EU kehottaa Albaniaa tehostamaan toimia lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi teollisuuden päästödirektiivin ja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan eurooppalaisen rekisterin perustamisesta annetun asetuksen (E-PRTR) kanssa, näiden säädösten täytäntöönpanemiseksi ja niiden noudattamisen valvomiseksi, jotta saavutetaan täysin yhdenmukainen lähestymistapa ja seurataan tiiviisti molempien säädösten tarkistamista. EU kehottaa Albaniaa toteuttamaan tarvittavat toimet Seveso-säännösten panemiseksi johdonmukaisesti täytäntöön. EU kehottaa myös pikaisesti yhdenmukaistamaan asbestia koskevaa lainsäädäntöä EU:n säännösten kanssa erityisesti rakennusten purkamisen ja jätehuollon osalta. EU kehottaa Albaniaa myös varmistamaan, että sen ympäristömerkistä tulee EU:n ympäristömerkki liittymisen jälkeen. Lisäksi EU kehottaa maata tehostamaan EMAS-järjestelmää koskevia toimia tukemalla yrityksiä järjestelmän käyttöönotossa ja toteuttamalla tiedotuskampanjoita.

EU panee merkille, että Albania on pyytänyt siirtymäkautta, jonka aikana se olisi vapautettu teollisuuden päästödirektiivin 2010/75/EU useiden II, III ja V lukuihin sisältyvien artiklojen täysimääräisestä täytäntöönpanosta [kymmeneksi] vuodeksi EU:hun liittymispäivästä. EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot teollisuuden aiheuttamasta saastumisesta. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön. Tätä pyyntöä on tarkasteltava myös direktiivin (EU) 2024/1785 yhteydessä, jolla muutetaan edellä mainittua direktiiviä ja jota sovelletaan vuodesta 2026 alkaen. EU pyytää Albaniaa toimittamaan yksityiskohtaisen direktiivikohtaisen täytäntöönpanosuunnitelman, joka sisältää seuraavat tiedot:

- a. teollisuuden päästötasojen nykytilanne,
- b. teollisuuslaitosten seuranta-, raportointi- ja lupajärjestelmien käyttöönotto,
- c. suunnitelma teollisuuslaitosten saattamiseksi täysin teollisuuden päästödirektiivin vaatimusten mukaisiksi, mukaan lukien ennakoitujen kustannukset,
- d. strategia parhaita käytettävissä olevia tekniikoita koskevien ratkaisujen omaksumiseksi,
- e. EU:n säännösten tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat investoinnit,
- f. EU:n säännösten vaiheittainen käyttöönotto ja täytäntöönpanoaikataulu.

EU toteaa, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **melu**direktiiviin. EU kehottaa Albaniaa määrittämään, mitkä tiet, rautatiet, lentoasemat ja taajamat kuuluvat direktiivin soveltamisalaan, ja laatimaan strategiset melukartat ja melua koskevat toimintasuunnitelmat sen mukaisesti. EU on tyytyväinen Albanian osallistumiseen unionin **pelastuspalvelumekanismiin**. EU kannustaa Albaniaa jatkamaan pelastuspalvelujärjestelmänsä parantamista. EU kehottaa Albaniaa yhdistämään kansallisen hätäviestintäjärjestelmänsä yhteiseen hätäviestintä- ja tietojärjestelmään (CECIS).

Ilmastonmuutoksen osalta EU korostaa, että Albanian on tehostettava lainsäädäntönsä mukauttamista EU:n ilmastosäännöstöön, koska yhdenmukaisuus on tällä hetkellä vähäistä. EU panee tyytyväisenä merkille, että Albania on edistynyt asiassa jonkin verran hyväksymällä **ilmastolain** ja kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman. EU korostaa, että Albanian on kehitettävä toimia, joilla jatketaan kasvihuonekaasupäästöjen ja -poistumien arviointia koskevan kansallisen järjestelmän täytäntöönpanoa ja varmistetaan hallintoasetuksen mukaisten raportointivaatimusten noudattaminen. EU kehottaa Albaniaa hyväksymään pitkän aikavälin strategian, johon sisältyy vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoite.

EU kannustaa Albaniaa jatkamaan lainsäädäntönsä mukauttamista asiaankuuluvaan unionin säännöstöön, joka koskee polttoaineiden laatua, erityisesti liikkuvissa työkoneissa käytettävien biopolttoaineseosten ja kaasuöljyn osalta. EU kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä otsonikerrosta heikentäviä aineita ja fluorattuja kaasuja koskevaan EU:n säännöstöön.

EU korostaa, että Albanian on tärkeää edistyä EU:n päästökauppajärjestelmän osalta, erityisesti tarkkailua, raportointia, todentamista ja akkreditointia koskevan EU:n lainsäädännön⁶¹ käyttöönotossa ja täytäntöönpanossa, mukaan lukien meriliikenteen päästöjen tarkkailua, raportointia ja todentamista koskeva lainsäädäntö⁶². EU korostaa, että Albanian on myös yhdenmukaistettava lainsäädäntönsä EU:n päästökauppajärjestelmän johdetun oikeuden kanssa, mukaan lukien säännökset, jotka koskevat unionin rekisteriä, ilmaisjakoa, huutokauppaa ja merenkulkualaa.

⁶¹ Täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/2066 ja täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/2067, sellaisina kuin ne ovat muutettuina.

⁶² Asetus (EU) 2015/757.

EU korostaa myös, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä hiilirajamekanismin (CBAM) osalta ja kehitettävä tullihallinnossaan tarvittavat valmiudet. Se kehottaa maata aloittamaan valmistelut.

EU painottaa, että maankäytön, maankäytön muutoksen ja metsätalouden (LULUCF) osalta tarvitaan lisätoimia. EU korostaa, että henkilö- ja pakettiautojen sekä raskaiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidinormeja ei ole yhdenmukaistettu EU:n säännösten kanssa, ja kehottaa Albaniaa ottamaan käyttöön asianmukaiset seuranta- ja raportointijärjestelmät⁶³.

EU pyytää, että Albania ryhtyy harkitsemaan potentiaalista hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin mahdollistavaa järjestelmää sekä öljy- ja kaasuyhtiöiden velvoitteita rahoittaa varastointikapasiteetti vuoteen 2030 mennessä.

EU kehottaa Albaniaa jatkamaan **korruption torjuntaa ympäristöalalla** konkreettisilla toimenpiteillä, joilla edistetään lahjomattomuutta, vastuuvellollisuutta ja avoimuutta, mukaan lukien julkisten hankintojen, lisenssien ja lupien sekä tarkastusten osalta.

* * *

Albanian valmistelujen tämänhetkisessä tilanteessa ja edellyttäen, että Albania täyttää temaattisen kokonaisuuden 1 välitavoitteet ja että Albania edistyy edelleen lainsäädäntönsä mukauttamisessa seuraavissa luvuissa käsiteltävään EU:n säännöstöön ja sen täytäntöönpanossa, ja rajoittamatta temaattista kokonaisuutta 4 koskevista muista edellytyksistä mahdollisesti vahvistettujen lisäedellytysten soveltamista, EU toteaa, että nämä voidaan sulkea toistaiseksi vasta sitten, kun EU katsoo, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

⁶³ Henkilöautojen ja kevyiden hyötyajoneuvojen osalta asetuksen (EU) 2019/631 ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/392 mukaisesti ja raskaiden hyötyajoneuvojen osalta asetuksen (EU) 2019/1242 mukaisesti.

Luku 14 – Liikennepolitiikka

- Albanian lainsäädännön yhdenmukaistaminen EU:n säännösten kanssa on edennyt pitkälle tiemaksujen kantamisen ja tietullien osalta.
- Albania on yhdenmukaistanut lainsäädäntönsä vaarallisten aineiden kuljetuksia, maantieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, maanteiden liikenteenharjoittajan ammattiin pääsyä koskevia sääntöjä sekä tietyntyyppisten raskaiden tavarankuljetusajoneuvojen mittoja ja painoja koskevan EU:n säännösten vaatimusten sekä katsastuksia koskevan direktiivin⁶⁴ ja ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoja koskevan direktiivin⁶⁵ kanssa.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä maantie- ja rautatieliikenteen älykkään liikennejärjestelmän kanssa ja aloittanut sen täytäntöönpanon.
- Albania on varmistanut, että toimivaltaiset, riippumattomat ja tehokkaat rautateiden sääntelyelin, kansallinen turvallisuusviranomainen ja kansallinen tutkintaelin ovat täysin toimintakykyisiä. Albania on varmistanut yhdenmukaisuuden rautateiden turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevan EU:n säännösten kanssa.
- Albania on saattanut lainsäädäntönsä unionin säännösten mukaiseksi ilmaliikenteen hallinnan, lentotoiminnan ja poikkeamien ilmoittamisen sekä ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkimuksen osalta.
- Albania on edistynyt lainsäädäntönsä mukauttamisessa meriturvallisuutta ja merellistä turvallisuutta koskevaan EU:n säännöstöön ja toteuttanut tarvittavat toimenpiteet, jottei se enää ole harmaalla listalla.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä matkustajien oikeuksia koskevaan unionin säännöstöön kaikkien liikennemuotojen osalta ja varmistanut kansallisten täytäntöönpanoelinten roolin liittymisestä alkaen.

⁶⁴ Direktiivi 2014/45/EU.

⁶⁵ Direktiivi 1999/37/EY.

Luku 15 – Energia

- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä energian sisämarkkinoita koskevaan säännöstöön, erityisesti sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin osalta.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä energiatehokkuutta ja uusiutuvia energialähteitä koskevaan unionin säännöstöön, mukaan lukien täytäntöönpanolainsäädäntö, ja on edistynyt sen täytäntöönpanossa.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä öljyn varmuusvarastojen osalta ja sähköalan riskeihin varautumista koskevan asetuksen⁶⁶ kanssa, mukaan lukien energiavarastojen hallinnoinnista vastaavan toimivaltaisen viranomaisen nimeäminen, ja on alkanut muodostaa todellisia varastoja.

Luku 21 – Euroopan laajuiset verkot

- Albania on yhdenmukaistanut oikeudellisen kehyksensä TEN-E-asetuksen⁶⁷ kanssa.
- Albania on asianmukaisen kuulemisen jälkeen sopinut Euroopan komission kanssa TEN-T-verkon tulevista ensisijaisista hankkeista. Albania on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä yhdenmukaistamisessa TEN-T-asetuksen⁶⁸ kanssa, ja se on edistynyt riittävästi Länsi-Balkanin ja itäisen Välimeren alueen eurooppalaisen liikennekäytävän hankkeiden päätökseen saattamisessa.
- Albania varmistaa riittävät institutionaaliset ja hallinnolliset valmiudet ja tiukat lahjomattomuutta koskevat vaatimukset, jotka tarvitaan tätä lukua koskevan unionin säännöston mukaisten tehtävien hoitamiseen.

⁶⁶ Direktiivi 2009/119/EY ja asetus (EU) 2019/941.

⁶⁷ Asetus (EU) 2022/869.

⁶⁸ Asetus (EU) 2024/1679.

Luku 27 – Ympäristö ja ilmastonmuutos

- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä ympäristöä koskevaan horisontaaliseen unionin säännöstöön⁶⁹ ja osoittanut edistyneensä konkreettisesti alan säännösten täytäntöönpanossa ja noudattamisen valvonnassa, mukaan lukien vaikutustenarviointi (ympäristövaikutusten arviointia ja strategista ympäristöarviointia koskevat direktiivit), erityisesti infrastruktuuri-investointien osalta, samalla varmistaen että vaatimuksia, jotka koskevat yleisön osallistumisoikeutta päätöksentekoon, valtioiden rajat ylittäviä kuulemisia sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa noudatetaan. Albania on osoittanut olevansa valmis panemaan horisontaalisen lainsäädännön tehokkaasti täytäntöön ja valvomaan sen noudattamista liittymispäivään mennessä. Albania varmistaa, että sen kansallinen paikkatietoinfrastruktuuri on INSPIRE-direktiivin mukainen.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä ympäristörikoksia koskevaan EU:n säännöstöön ja edistynyt konkreettisesti selkeiden tulosten saavuttamisessa ympäristörikosten, kuten luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvien rikosten ja elinympäristöjen heikkenemisen, jätteiden laittoman siirtämisen tai hävittämisen, pilaantumisrikosten ja vaarallisten aineiden laittoman kaupan torjunnan alalla.
- Albania jatkaa lainsäädäntönsä mukauttamista ilmanlaatua⁷⁰ ja tiettyjä ilman epäpuhtauksia⁷¹ koskevaan EU:n säännöstöön. Se raportoi päästöistä vuosittain päästökattodirektiivin⁷² mukaisesti ja on hyväksynyt kansallisen ilmansuojeluohjelman ja esittänyt analyysin kustannustehokkaista vuoteen ulottuvista 2030 päästöjenrajoitusstrategioista. Albania toteuttaa edelleen toimenpiteitä ilmanlaadun parantamiseksi erityisesti EU:n raja-arvot ylittävillä alueilla ja laatii tai päivittää ilmanlaatusuunnitelmia ilmanlaatudirektiivin mukaisesti.⁷³

⁶⁹ Neuvoston direktiivi 2011/92/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2014/52/EU, direktiivi 2001/42/EY, direktiivi 2003/4/EY, direktiivi 2003/35/EY, direktiivi 2004/35/EY, direktiivi (EU) 2024/1203 ja direktiivi 2007/2/EY.

⁷⁰ Direktiivi (EU) 2024/2881.

⁷¹ Direktiivi 2016/2284/EU.

⁷² Direktiivi 2016/2284/EU.

⁷³ Direktiivi (EU) 2024/2881.

- Albania jatkaa lainsäädäntönsä mukauttamista asiaankuuluvaan jätteitä koskevaan EU:n säännöstöön jättehierarkiaa noudattaen ja osoittaa asianmukaisesti rahoitusta infrastruktuuri-investointeihin. Albania perustaa kansallisia ja alueellisia jätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia ohjelmia ja laatii jätehuoltosuunnitelmia, jotka sisältävät tietoja kaikista jätevirroista ja ratkaisusta niiden hallinnoimiseksi, mukaan lukien jätehuoltoinfrastruktuurin tyyppi ja kapasiteetti, erilliskeräysjärjestelmät ja taloudelliset välineet. Albania jatkaa lainsäädäntönsä mukauttamista EU:n säännöstöön vesialalla ja laatii vesienhoitosuunnitelman kullekin kokonaan sen alueella sijaitsevalle vesienhoitoalueelle ja kullekin sen alueella olevalle kansainvälisen vesienhoitoalueen osalle, ja varmistaa, että näiden suunnitelmien kansainvälisen koordinoinnin oikeusperusta ja mekanismit ovat olemassa. Albania on edennyt pitkälle lainsäädäntönsä yhdenmukaistamisessa juomavesilainsäädännön kanssa ja jatkaa yhdenmukaistamista meristrategiapuitteiden osalta.
- Albania jatkaa lainsäädäntönsä mukauttamista luonnonsuojelua⁷⁴ koskevaan EU:n säännöstöön muun muassa kumoamalla sen kanssa ristiriidassa olevat säännökset, jotka on hyväksytty suojelualueita koskevaan lakiin (laki nro 21/2024) tehdyillä muutoksilla, ja kumoamalla strategisia investointeja koskevan vuoden 2015 lainsäädännön. Albania on toimittanut komissiolle ehdotettujen Natura 2000 -alueiden luettelon, joka kattaa riittävällä tavalla luontotyytit ja lajit lintudirektiivin ja luontotyyppidirektiivin vaatimusten mukaisesti. Albania on varmistanut valmiudet hallinnoida Natura 2000 -verkostoa muun muassa myöntämällä nimetyille alueille asianmukaisen suojeluaseman ja toteuttamalla tehokkaasti tarvittavat suojelutoimenpiteet niiden säilyttämiseksi ja parantamiseksi. Albania osoittaa olevansa täysin valmis varmistamaan luonnonsuojelua koskevan EU:n säännöstöön vaatimusten täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan liittymispäivänä.

⁷⁴ Asetus (EU) 2024/1991, asetus (EU) No 1143/2014, neuvoston direktiivi 1999/22/EY, direktiivi 2010/63/EU, direktiivi 2009/147/EY, neuvoston direktiivi 92/43/ETY, asetus (EU) N:o 511/2014, neuvoston asetus (EY) N:o 338/97, asetus (EY) N:o 1007/2009, neuvoston asetus (ETY) N:o 3254/91, asetus (EU) 995/2010, asetus (EU) 2023/1115 ja neuvoston asetus (EY) N:o 2173/2005.

- Albania on edennyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa unionin säännöstöön kemikaalien⁷⁵, melun⁷⁶ ja pelastuspalvelun aloilla ja osoittaa olevansa täysin valmis varmistamaan EU:n vaatimusten täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan liittymisajankohtana.
- Albania on edennyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa ilmastoa koskevaan EU:n säännöstöön⁷⁷ ja osoittanut olevansa valmis panemaan sen täytäntöön ja valvomaan sen noudattamista liittymisajankohtana. Albania laatii vankan seuranta- ja raportointikehyksen hallintoasetuksen mukaisten raportointivaatimusten mukaisesti. Albania laatii pitkän aikavälin strategian, joka on sopusoinnussa EU:n vuodelle 2050 asettaman ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa.
- Päästökaupan alalla Albania on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa EU:n säännöstöön muun muassa hyväksymällä lainsäädäntöä Euroopan päästökauppajärjestelmän toiminnasta⁷⁸ ja sen myöhemmistä muutoksista. Albania on erityisesti varmistanut, että EU:n päästökauppajärjestelmän mukaista tarkkailua ja raportointia sekä akkreditointia ja todentamista samoin kuin meriliikenteen päästöjen tarkkailua, raportointia ja todentamista koskeva asiaankuuluva lainsäädäntö on voimassa ja pantu täytäntöön koko sen soveltamisalalla. Albania on jatkanut lainsäädäntönsä mukauttamista unionin rekisterin, ilmaisjaon ja huutokaupan osalta. Albania varmistaa riittävän edistymisen niin, että se voi panna hiilirajamekanismin (CBAM) täytäntöön liittymisajankohtana.
- Albania on osoittanut, että hallinnollisilla elimillä on riittävät valmiudet ja tiukat lahjomattomuutta koskevat vaatimukset kaikilla tasoilla, myös tarkastusyksiköissä. Se tehostaa työn koordinoitua entisestään ja osoittaa, että kaikki asianmukaiset hallinnolliset rakenteet ovat toiminnassa ja asianmukaista koulutusta on tarjolla hyvissä ajoin ennen liittymistä, jotta unionin säännöstö voidaan panna täytäntöön ja sen noudattamista valvoa kaikilla tähän lukuun kuuluvilla aloilla.

⁷⁵ Asetus (EY) N:o 1272/2008, asetus (EU) 2024/2865, asetus (EY) N:o 1907/2006, asetus (EU) N:o 649/2012, asetus (EU) 2019/1021 ja neuvoston direktiivi 96/59/EY.

⁷⁶ Direktiivi 2002/49/EY.

⁷⁷ Etenkin EU:n päästökauppadirektiivi, meriliikenteen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisasetus, EU:n ilmastolaki, hallintoasetus sekä otsonikerrosta heikentäviä aineita, fluorattuja kaasuja, ajoneuvojen hiilidioksidipäästönormeja, autojen merkintöjä, polttoaineiden laatua, maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta (LULUCF), hiilidioksidin talteenottoa ja varastointia, hiilenpoistoja koskevaa sertifiointia ja sosiaalista ilmatorahastoa koskeva EU:n säännöstö.

⁷⁸ EU:n päästökauppadirektiivin 2003/87/EY, sellaisena kuin se on muutettuna, mukaisesti.

Koko neuvottelujen ajan seurataan, missä määrin kansallista lainsäädäntöä mukautetaan EU:n säännöstöön ja miten sen täytäntöönpanossa edetään. EU korostaa kiinnittävänsä erityistä huomiota kaikkien edellä mainittujen seikkojen seurantaan, jotta voidaan varmistaa Albanian hallinnolliset valmiudet, sen valmiudet saattaa päätökseen lainsäädäntönsä mukauttaminen kaikilla tähän temaattiseen kokonaisuuteen kuuluvilla aloilla sekä edistyminen täytäntöönpanossa ja noudattamisen valvonnassa. Erityisesti on otettava huomioon tämän temaattisen kokonaisuuden lukujen yhteydet muihin neuvottelulukuihin. Lopullinen arvio Albanian lainsäädännön yhdenmukaisuudesta EU:n säännöston kanssa ja Albanian valmiudesta panna säännöstö täytäntöön voidaan tehdä vasta neuvottelujen myöhemmässä vaiheessa. Kaikkien niiden tietojen lisäksi, joita EU saattaa vaatia tätä temaattista kokonaisuutta koskevia neuvotteluja varten ja jotka on toimitettava konferenssille, EU kehottaa Albaniaa toimittamaan vakautus- ja assosiaationeuvostolle säännöllisesti yksityiskohtaisia kirjallisia tietoja siitä, miten EU:n säännöston täytäntöönpanossa on edetty.

Kaikki edellä mainitut seikat huomioon ottaen konferenssin on palattava tähän temaattiseen kokonaisuuteen myöhemmin.

Lisäksi EU muistuttaa, että 16. päivän kesäkuuta 2025 ja neuvottelujen päättymisen välillä saatetaan hyväksyä uutta EU:n säännöstöä.